

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

EKE Közgyűlés – szakmai továbbképzés

Eger, Főegyházmegyei Könyvtár

2008. június 23-25.

Eger belvárosában, a Foglár utcában álló Szent János Ház adott otthont a rendezvény résztvevőinek, jól szervezett rendben zajlottak az események, a megérkezéstől és regisztrációtól a napi programokon át az elutazásig.

Az éves közgyűlés rövid áhítattal, majd szervezeti hírekkel vette kezdetét. Új taggal gyarapodott az egyesülés, a Bonyhádi Evangélikus Gimnázium Könyvtárát annak vezetője, Antal Mária mutatta be; a P. Szeghy Ernő Karmelita Könyvtár rendházi könyvtárai viszont sajnós fölmondták tagságukat.

Küsmődy Attila szamosújvári plébános, levéltáros a 2009-ben 15 éves EKE soron következő közgyűlésének és konferenciájának helyszínét jelentette be, és egyúttal a megbízók részéről a meghívását tolmácsolta. Fölvázolta a gyulafehérvári rendezvény előzetes tudnivalóit: 2009. július 5-10. között, az EKE és a MELTE, valamint az EME résztvevőinek együttes, kibővített összejövetelére készülnek Erdélyben.

Gáborjáni Szabó Botond éves elnöki jelentésében esett szó megoldást nyert szervezeti problémákról, változásokról (új kamarás Berecz Ágnes, Ráday Gyűjtemény Könyvtára), külkapcsolatokról és az egyházi könyvtárak szerepéről jelentős szellemi értékeink megőrzésében. Orosz Anna (Ráday Gyűjtemény Könyvtára) titkári beszámolója pedig számos gyakorlati részletre is kitért.

A közgyűlést két csoport délutáni várlátogatása (Balogh Ferenc kollégánk kalauzolásával), illetve Löffler Erzsébet vezetésével városnéző sétája követte (központi műemlékek, Kossuth utcai barokk paloták és középületek, pl. az egykori megyei börtön renovált épülete ma sportmúzeum; fölújított Érsekkert).

Vacsora után a Líceum kápolnájában, ökumenikus istentisztelet keretében Mándy Zoltán érseki helynök személyes kötődéséről beszélt a birtokában lévő, különböző kiadású Bibliákról. Aklan Béla Sándor evangélikus, majd Anda Tibor református lelkészek a Biblia népszerűségének mai állásáról osztották meg velünk gondolataikat. Ezt követte Urbán Péter orgonaművész rövid zongora- és orgonahangversenye, majd együtt énekelve áldotta a Teremtőt a hallgatóság. Még helyben a *Biblia Éve 2008* kiállítás tárlókban elhelyezett helyi különlegességeit is megcsodálhattuk, mások az egyházi múzeumot tekintették meg rövid sétájuk során.

Kedd délelőtt *Jeremiás 5,20-31* sorainak fölolvásával nyitotta meg Gáborjáni Szabó Botond elnök a „Könyvtár és kiállítás”, illetve „2008 – a Biblia Éve” témák köré szerveződött szakmai továbbképzési programot. A magyarság és a Biblia kapcsolatáról beszélt, a 12. századi *Halotti beszéd*ben olvasható első magyar nyelvű bibliaidézetéről, továbbá Káldi György 1626-os bibliafordításáról is említést téve, Káldit idézte, aki a Szentírást „a legjobb gyógyyszer”-ként emlegeti.

Egri háziasszonyunk, Löffler Erzsébet, a Főegyházmegyei Könyvtár igazgatója „Eger, az ezer éves püspöki székhely” címmel tartott a város történelmét, kultúr- és egyháztörténetét

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

föltérképező, adatokban, példákban bővelkedő, ízig-vérig lokálpatrióta előadást. Gál Tibor kollégánk röviden bemutatta az Egri Hittudományi Főiskola helyben található könyvtárát.

Vendégelőadóként Sirató Ildikó irodalomtörténész (OSZK) „Mennyibe kerül egy kiállítás?” címmel az intézményi költségek, szolgáltatások és jogok (szerzői jog, szellemi munka értéke és tarifarendszere, érdekvédelem stb.) sokrétű, aktuális kérdéseiről, tapasztalatokról tájékoztatott. Kiemelte a nemzeti memória színhelyeként is emlegetett könyvtár elsődleges funkcióját, a kommunikációt, nemzeti kincseink, értékeink képviselőjének módjait, a más nemzetekkel való összehasonlíthatóságot is hangsúlyozva. Petercsák Tivadar, a Dobó István Vármúzeum igazgatója az intézmény működését, tevékenységük sokrétűségét (műtárgycsere, kapcsolatok hazai és külföldi partnereikkel, állandó és időszakos kiállítások stb.) szemléletesen vetítette elénk.

Az EKE elnöke kurátori minőségben ismertette a „Biblia Éve” záróeseménye, az Országos Széchényi Könyvtárban novemberben nyíló „Biblia Sacra Hungarica” kiállítás tartalmi és technikai kérdéseit, az előkészületek jelenlegi állását.

Délutáni buszkirándulásunk alkalmával Gyöngyösön Sarkadi József munkatárs bemutatta a Magyar Ferences Könyvtár Gyöngyösi Műemlékkönyvtárát, majd a fölújított Orczy-kastély épületét, illetve a kastélyban lévő Mátra Múzeum kiállításait tekintettük meg. Recsken az emlékhelyet, az egykori munkatábor maradványait megrendülten látogattuk végig.

Visszatérve Egerbe, a Városházán Ternyák Csaba egri érsek és Habis László, Eger M. J. Város polgármestere által adott fogadáson vettünk részt, továbbá megkóstolhattuk a Gálborászat termékeit.

Csepregi András, az OKM Egyházi Kapcsolatok Titkárságának vezetője szerdán délelőtt megtisztelte jelenlétével a rendezvényt és tárgyalt az EKE elnökségével.

A tagság további könyvtárlátogatásokon, további tartalmas bemutató előadásokon vett részt. Az Eszterházy Károly Főiskola Könyvtárán Tircsné Propper Valéria vezetett végig. Az éppen kezdetét vett nyári szünetben alaposan bejárhattuk az épület egészét. Így az Egri Főegyházmegyei Könyvtárról, a fölújítást követő napi gondjaikról, feladataikról Balogh Ferenc ig. helyttestől hallhattunk. A lenyűgözően szép barokk dísztermet és a tárlókban látható kincsek, kódexek és újabb kori kéziratok egy részét Surányi Imre nyugalmazott főkönyvtáros mutatta be. Elköszönés és elutazás előtt a gazdag programot néhány kolléga még a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár megtekintésével zárta.

Vendéglátóink kényelmes szállásról, állandó friss kávéról, pogácsáról, frissítőkről, és otthonosan felszolgált, ízletes fogásokról gondoskodtak minden étkezés alkalmával, ebédnél-vacsoránál még a helyi borokból is kóstolhattunk.

Sok élménnyel, jóféle találkozások örömeivel töltekezve, hálás szívvel tért vissza ki-ki a maga szolgálatához, munkahelyére, otthonába.

Márton Gyöngyvér

EKE HÍRLEVELE
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

II.

Az egri Főegyházmegyei Könyvtár Biblia-kiállítása

2008. április 4. - szeptember 30.

Könyvtárunk jelentős Biblia-gyűjteménnyel rendelkezik, ami nemcsak a kötetek nagy számát és könyvészeti értékét jelenti, hanem azon nyelvek sokaságát is, melyeken a világ legnagyobb példányszámban megjelent és legolvasottabb könyve birtokunkban van. 104 nyelven vannak Szentírásaink, ezért a Biblia Éve alkalmából igyekeztünk ízelítőt adni látogatóinknak ebből a gyűjteményből. A tárlat célja nem csak az volt, hogy bemutassuk az érdeklődőknek ritka példányainkat, hanem az is, hogy akik korábban nem szokták, azok is szívesen forgassák a Szentírást, és akiknek nincs odahaza a könyvespolcukon Biblia, kedvet kapjanak arra, hogy pótolják ezt a hiányosságot.

A tárlat gyönyörű környezetben, a Líceum kápolnájában tekinthető meg, ahol Anton Maulbertsch Üdvözültek című freskója, a szürke márványból és verde antico-ból készült oltár, valamint Hesz János Szent István királyt ábrázoló oltárképe adnak méltó keretet a kiállításnak, melynek címe: A Biblia a könyvek könyve.

A kiállításnak két vonulata van. Egyrészt a tablók segítségével tájékoztatjuk a látogatókat a Szentírás egyes könyveinek keletkezési körülményeiről, szerzőiről, a Biblia könyveinek nyelvéről. Megismerkedhetnek híres bibliafordításokkal és bibliafordítókkal. Másrészt tényleg éltünk azzal a lehetőséggel, hogy különleges példányainkat közszemlére tegyük. A tárlaton láthatunk Braille-írással készített Szentírást, német nyelvű hangos Bibliát Luther Márton fordításában, képes és verses díszkiadásokat és a Bibliához kapcsolódó szakirodalomból egy válogatást. Konkordanciák, kommentárok, bibliamagyarázatok mellett megpróbáltuk illusztrálni azt is, hogy a segédtudományok – régészet, művészettörténet, nyelvtudomány stb. – hogyan segítik a teológusok és a Biblia iránt érdeklődők munkáját.

Ritkaságaink közül bemutattuk azt a birtokunkban lévő egyetlen bibliakódexet, latin nyelvű Ószövetséget, amely 1478-ban készült. Szintén latin nyelvű az az ősnymtatvány, amelyet 1475-ben Velencében készítettek, és amely Nicolaus de Franc (Nicolaus von Frankfurt) és Franciscus Renner de Heilbronn fordítása.

Kiállítottuk Théodore de Bèze görög bibliafordítását, amelyet 1565-ben Augsburgban adtak ki. Théodore de Bèze 1519 és 1605 között élt francia teológus, lelkész, exegeta,

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

humanista, nyelvész volt, aki életének jelentős részét Svájcban töltötte. A reformáció kálvini ágának volt követője, Kálvin közvetlen munkatársa.

Hasonló különlegesség a katolikus bibliafordítások között az a hely és évszám nélkül megjelent Biblia, mely Nicolaus de Lyra jegyzeteit tartalmazza. Nicolaus de Lyra a 13-14. század fordulóján élt francia ferences szerzetes, exegéta volt.

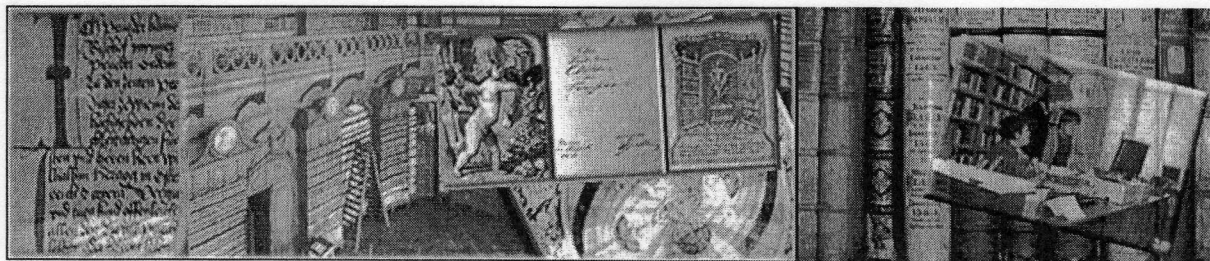
Könyvtárunk tulajdonában van egy angol nyelvű Szentírás, mely Londonban, 1594-ben jelent meg. Igazi csemege az 1761-ben Stockholmban napvilágot látott többnyelvű Újszövetség, melyet Ulfilas, a nyugati gótok püspöke, híres bibliafordító fordított. Ulfilas 313-ban Kappadóciában született és 383-ban Konstantinápolyban halt meg.

A magyar bibliafordítások közül bemutattuk Szenci Molnár Albert (1574-1634) Bibliáját, amely 1608-ban jelent meg. Szenci Molnár a fordító Károli Gáspár* (1530 k.-1591) 1590-ben Vizsolyban megjelent Bibliáját „igazgatta, néhol meg is jobbította”.

Az első magyar katolikus bibliafordítás Káldi György (1573-1634) nevéhez fűződik, aki 1626-ban Nagyszombatban adta ki Szentírás-fordítását. Munkájához „oktató intést” is csatolt. Káldi György protestánsból lett katolikus tudós jezsuita szerzetes. Az ő bibliafordítását ültette át 1860-1869 között az akkor korszerű magyar nyelvű az egri tudós papköltő, Tárkányi Béla.

A kiállítást közel tízezer ember tekintette meg Egerben. Az egri Líceumon kívül az információs táblók bemutatásra kerültek Székelylengyelfalván és Kassán, szeptember 30-át követően pedig Szamosújvárott nyílik kiállítás tárlatunk anyagának felhasználásával.

Löffler Erzsébet

* A fordító nevét meghagytuk a cikkírók által közölt formában. (Az irodalomtudományi közmegegyezés 'Károlyi Gáspár'-alakban adja meg a vizsolyi Biblia fordítójának a nevét.) - a szerk.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

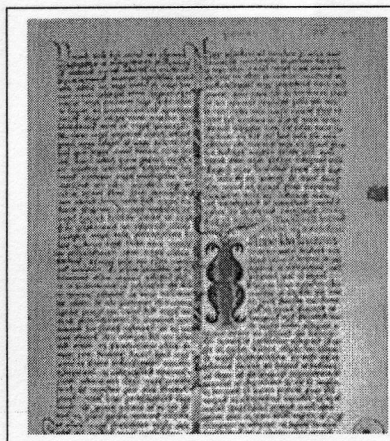
V. évfolyam

2008/3. sz.

Liber Librorum. A Biblia, mint a hit, a teológia és a művészet forrása

Időszakos kiállítás az esztergomi egyházi gyűjtemények kincseiből

Esztergom, Keresztény Múzeum, Új Képtár, Szent Adalbert Központ
2008. június 24 - augusztus 31.

Martin Buber írta, hogy egy kultúra addig él, amíg kapcsolatban van azzal az éltető Titokkal, amely létrehozta. Az európai, és tágabban a nyugati kultúrát a kereszténység hozta létre, tette termékennyé. A kultúránk mögött az a meggyőződés rejtőzik, hogy a világ értelmes, van Oka és Célja. Az emberi lét is értelmes, a létünknek van követendő iránya, és lesz végső beteljesedése. Az emberi lét végtelenül értékes, mert a Teremtő akaratából forrásokozik, és Őhöz tér majd vissza.

A Biblia ennek a meggyőződésnek, ennek a tapasztalatnak az alapidokumentuma, felülmúlhatatlan kikristályosodása. A Bibliából ered a tízparancsolat, a tiszta erkölcsi tudat. Ugyancsak bibliai eredetű az ember végtelen méltóságáról való meggyőződés. A Biblia fogalmazza meg a világ teremtettségét, és ezzel együtt a feladatot, hogy az ember ezt a rá bízott világot „művelje és őrizze” (Ter 2,15).

A Bibliából, Krisztustól származik a szeretet parancsának, mint az emberi élet alapmagatartásának középpontba állítása. Ugyancsak Tőle ered a felbonthatatlan házasságnak, ennek a totális, feltételek nélküli odaadásnak az eszménye. Ugyancsak Krisztus az, akiben az ember választ találhat a szenvedés és a halál végső kérdéseire.

A Biblia a kereszténység meggyőződése szerint Isten üzenete. Olyan emberek írták, akik különleges módon érzékennyé váltak a Teremtő titkára, akiken keresztül Ő megnyilatkozhatott. Ahogyan Pilinszky János írta: Isten időről-időre „átvérezte a történelem szövetét”. Az az ember kezdi érteni a Bibliát, aki megtapasztalja ezt a sorok között rejtőző Jelenlétet. A Biblia nem betű, hanem Lélek és Élet (2Kor 3,6).

Ugyanakkor a Biblia emberi műalkotás is. Az isteni üzenet embereken keresztül, az ő gondolkodásmódjukon, egyéniségükön keresztül szűrődött át. A Biblia helyes megértéséhez elengedhetetlenül szükséges az Ókori Kelet kifejezőmódjának, történelmének, szimbólumainak ismerete.

A Bibliát Isten népe, azok közössége fogalmazta meg, ismerte fel, és őrizte, akiket az isteni Szó megszólított. Mind a mai napig ez a közösség az, amelyben az isteni Szó helyes és teljes értelme feltárul.

Legyen ez a kiállítás egy kis ízelítő abból a gazdagságból, amellyel a Biblia megajándékozta az európai kultúrát, amellyel termékennyé tette és teszi a mi magyar kultúránkat is!

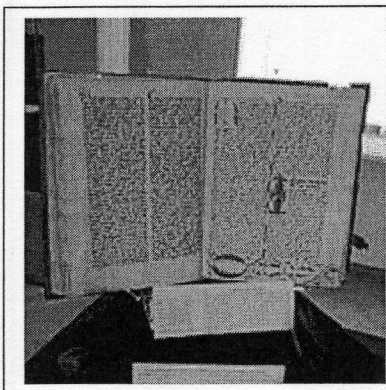
Székely János esztergom-budapesti segédpüspök

EKE HÍRLEVELE

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

A kiállítás számos ritkaság között bemutatott egy olyan 12. századi Biblia-töredéket, amelyet a Főszékesegyházi Könyvtár őriz. A kéziratos korból az egyik legfontosabb magyar nyelvemléket, az 1516-1519 között készült Jordánszky-kódexet láthatták az érdeklődők. A kiállításon a Biblia több 15-16. századi nyomtatott kiadása szerepelt. Fundelius Vilmos (1915-2005) kanonok gyűjtötte össze a Szentírásnak különböző nyelvű fordításait. Ezt a gyűjteményét a Főszékesegyházi Könyvtárnak ajándékozta. Ebből is kiállítottak néhány darabot. A Hittudományi Főiskola Könyvtára őrzi a Káldi-féle Biblia néhány olyan kéziratos lapját, amelyek egy kötéstáblából kerültek elő, és amelyeket Erdő Péter talált meg még esztergomi teológiai tanárként. A kéziratos változaton láthatók Káldi javításai, bejegyzések, amelyek Pázmány Pétertől származhatnak, és a bécsi nyomdász jelzései.

A kiállítást a Keresztény Múzeum 16. és 17. századi falikárpitjai színesítették. A múzeum gyűjteményéből kiállítottak még olyan 16-19. századi metszeteket, amelyek Szent Jeromost, bibliai jeleneteket és evangélistákat ábrázolnak.

Kiállítók:

Főszékesegyházi Könyvtár
Érseki Simor Könyvtár
Keresztény Múzeum
Esztergomi Hittudományi Főiskola Könyvtára

Rendezte:

Czékli Béla (Főszékesegyházi Könyvtár)
Hegedűs András (Érseki Simor Könyvtár)
Kontsek Ildikó (Keresztény Múzeum)
Szalai Katalin (Érseki Hittudományi Főiskola Könyvtára)

Grafika: Palotás Rozina

Támogatók:

Szent Adalbert Központ Gondnoksága
Keresztény Múzeum Alapítvány
Rosenberg Hungária Kft.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

Rövid beszámoló a Biblia Éve Biblia Múzeum-i eseményeiről

Budapest, Ráday Gyűjtemény, Biblia Múzeum
2008

A Biblia Évében a Biblia Múzeum erőteljesen az érdeklődés fókuszába került. Igaz, hogy a Biblia Évének a felhívása nem igazán a muzeális Bibliákra vonatkozott, azonban az érdeklődők mégis hamar megtaláltak minket is. Természetesen mi is készültünk arra, hogy a saját intézményünk időszaki kiállításai mellett segíthessünk a vidéken és más intézményekben készülő Biblia-kiállítások megrendezésében.

A Biblia Évében **három típusú** jelenlétet említhetünk:

- 1. A Biblia Múzeum ez évi időszaki kiállításai a Ráday utcai múzeumba;**
- 2. a Biblia Múzeum vidéken, illetve külső helyszínen rendezett kiállításai (vagy csak tárgyi és tanácsadói segítség);**
- 3. előadások és kiállítások megnyitása a Biblia Évének rendezvénysorozatában.**

Múzeumunk öt időszaki kiállítást hirdetett meg erre az évre. Kimondottan Biblia-kiállítást mi nem rendeztünk, hiszen van egy állandó Biblia-kiállításunk és ebben az évben az volt a mottónk, hogy Bibliáinkat elvigyük külső kiállítóhelyekre, vagyis a Biblia Múzeum utazzon és mutakozzék be minél több helyen kiállításával is.

A Biblia Múzeum időszaki kiállításait februárban egy mainzi vándorkiállítással kezdtük, „**Csak szépek voltak**” – a nők élete az ókori Palesztinában. A kiállítás régészeti anyaggal és makettekkel kívánta bemutatni a nők helyzetét és életük mindennapjait. A kiállítást gazdagította egy előadássorozat, amelyet hetente egy alkalommal tartottak ismert teológusok, illetve a Károli Gáspár Református Egyetem tanára a Ráday Gyűjteményben.

Második kiállításunk megnyitóját összekötöttük egy könyvbemutatóval: **Lőrincz Zoltán, Jézus példázatai a magyar festészetben** c. könyve a Kálvin Kiadó gondozásában jelent meg. A kiállításon megtekinthetők voltak a könyvben is látható alkotások. Különös élmény volt a megnyitón, hogy nagyon sok festőművész volt jelen, hiszen a könyv terjedelmes része kortársalkotásokat dolgozott fel (pl. Konok Tamás, Fehér László, Olescher Tamás, Bráda Tibor, Simon András).

Harmadik időszaki kiállításunk kapcsolódott a meghirdetett Reneszánsz Évhez. A Ráday Könyvtár anyagából készült a kiállítás, amelynek megnyitását egybekötöttük egy konferenciával. A címe: „**Reneszánsz kaleidoszkóp**” (Petróczi Éva és Berecz Ágnes szervezésében; a kiállítást Berecz Ágnes gyűjteményigazgató rendezte.) Színes tárat kínáltuk a Gyűjtemény reneszánsz vonatkozású anyagának (irodalom, természettudomány, Bibliák, kötetzeti érdekességek). A kiállítás méltán kapta a címet: „**Amit a reneszánsz embere olvasott**”.

Negyedik időszaki kiállításunkat szeptember második felében nyitottuk: **Karátson Gábor Szent János írása szerint való evangéliumának akvarelljeit** tekinthetik meg a látogatók. Karátson Gábor második alkalommal állít ki a Biblia Múzeumban. Az Evangélikus Országos Múzeummal összefogásban készülünk kiadni, és november közepéig megjelentetni, majd bemutatni, a művészek a Jelenések Könyvéhez készült akvarelljeit.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

Az utolsó tervezett kiállításunkon **Hajnal Mihály** Prágában élő magyar festőművész képeit láthatjuk (november 20-tól). A kiállítás címe: „*Visszatekintés és érzelmek.*”

A vidéki kiállítások sorát tulajdonképpen az elmúlt ősszel Makón kezdtük, majd tavasszal folytattuk Törökszentmiklóson. Volt olyan Biblia-kiállítás, amelyben saját anyagával volt jelen a Múzeum, például Fonyódon, Pócsmegyeren, Leányfalun, Pomázon, Szentendrén, Budapesten. Voltak olyan alkalmak, ahol egy-egy előadást egynapos Biblia-kiállítással próbáltunk gazdagítani (Kiskunhalas, Balatonfenyves).

Minden alkalom, amelyen részt vehettünk ez idáig, méltóképpen volt része az ünnepi rendezvénysorozatnak. Találkozásainkban nem csak a Biblia muzeális értéke és elődeink bibliafordító munkássága volt hangsúlyos, hanem a Biblia ma is érvényes élő szava. Múltunk őrzött értékei arról tesznek bizonyosságot nekünk, hogy a Bibliában van az életnek Igéje és „Boldog, aki olvassa”(Jel 1, 3).

A Biblia Évének még nincs vége, még sok kiállítás megrendezése és előadások sora van előttünk. Hiszem, hogy áldás kíséri minden foglalatosságunkat, amit a Biblia körül teszünk.

Timár Gabriella

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

A reneszánsz Bibliája – A Biblia reneszánsza

Kiállítás a pannonthalmi Főapátsági Könyvtárban

2008. március 21. – november 11.

A pannonthalmi Főapátsági Könyvtár „A reneszánsz Bibliája – A Biblia reneszánsza” címmel rendezett kiállítást a klasszicista teremkönyvtárban a Biblia Éve alkalmából. 12 tárló mutatja be a könyvtár gyűjteményében őrzött, különböző korokból származó Bibliákat és bibliai segédkönyveket.

Az első tárlóban a könyvtárban őrzött legkorábbi, Pannonthalmán és Pannonthalma számára készült kézirat, a XVI. század elejéről való, ünnepi evangéliumi szakaszokat tartalmazó Pannonthalmi Evangelistarium látható. Ezután a középkor emlékei következnek: egy kéziratos Biblia a XIII. század első feléből, két evangelistarium-töredék a IX. század elejéről és a XII. századból, továbbá két, a kódexek formavilágát őrző ősnymtatvány 1487-ből és 1495-ből.

Reneszánsz antikva Bibliák következnek: egy német nyelvű, nyomtatott, kézzel színezett metszetekkel díszített, 1507-ben Augsburgban kiadott, és egy latin nyelvű, 1526-ban Lyonban megjelent Biblia. Mellettük két Mainzban 1534-ben és 1556-ban kiadott Erasmus-Biblia és a reformáció korában készült, német nyelvű katolikus! (Mainz, 1534, ford. Johann Dietenberger) és protestáns (Wittenberg, 1543, ford. Luther Márton) fordítás.

Magyar nyelvű Bibliák következnek a XVI-XVII. századból: Sylvester János Újszövetségének 2. kiadása (Bécs, 1574), Heltai Gáspár Új Testamentuma (Kolozsvár, 1561), és Komáromi Csipkés György Magyar Bibliája (Leyden, 1685–1708).

Két tárlóban a legismertebb teljes magyar bibliafordításoknak és fordítóknak állítunk emléket. (A református Károli Gáspárnak (1530 k.–1591) és a katolikus Káldi Györgynek (1573–1634). Az ő fordításaik élnek tovább újabb és újabb átdolgozásban napjainkig. A protestáns fordításokat (Károli Bibliák) az ún. Váradi Biblia (Kolozsvár, 1661), Misztótfalusi Kis Miklós Bibliája (Amsterdam, 1685), egy 1704-ben Kasselben nyomtatott és egy 1966-ban Budapesten kiadott példány képviseli.

A katolikus fordítások közül (Káldi Bibliák) az első kiadás látható, amely Bécsben, 1626-ban jelent meg. Továbbá egy 20. század eleji (Az Ó és Új Szövetségi Szentírás – Budapest, 1915) és a két háború között, a Szent István Társulatnál öt kötetben megjelent kiadás (Újszövetségi Szentírás 1-2. köt. – Budapest, [1927-1928], Ószövetségi Szentírás 1-3. köt. – Budapest, [1930-1932]). Az utóbbiról Erdő Péter bíboros úr így ír a Szent István Könyvklubnak a Biblia Évére megjelent könyvajánló jegyzékének bevezetőjében: „Gyermekkoromban katolikus Bibliát a könyvesboltok nem árultak. Családunknak csak újszövetségi Szentírása volt, mégpedig Soós István páternek a 20. század elején készült fordításában. A templomok előterében idős nének használt egyházi könyveket kínáltak néha, ott lehetett vadászni a háború előtt megjelent ötkötetes Bibliára, amelyet a Szent István Társulat adott ki” (in: <http://www.stephanus.hu/konyvklub.interaktiv/>)

A következő tárló felirata: Segédkönyvek a Biblia tanulmányozásához – Konkordanciák. Egy latin nyelvű, 1714-ben, Bécsben kiadott és két magyar nyelvű! (Körösi Bozó Mihály: Az Új Testamentomra mutató tábla – 2. kiad. – Debrecen, 1773; Körösi Bozó Mihály: Magyar concordántzia, avagy az Ó- és Új Testamentomra mutató tábla... – Győr, 1788) konkordanciát láthatunk.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

A következő szekrényt a Biblia Polyglotta (London, 1655-1657) két kötete tölti be, mely a Biblia egyes könyveinek eredeti szövegét és legrégibb fordításait tartalmazza egymás mellett. A többnyelvű Bibliának ebben a kiadásában nyolc nyelven olvashatunk egy-egy szentírási szakaszt. (Héber és latin fordítása, latin (Vulgata), görög (Septuaginta) és latin fordítása, szír és latin fordítása, arám (Jonathan-targum), káld parafrázis latin fordításban, szír (kelet-arámi) és latin fordítása, arab és latin fordítása.)

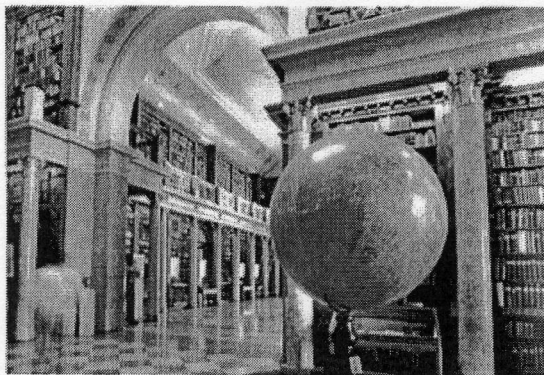
A 10. vitrinben az ősi keresztény egyházak Bibliáiból állítottunk ki néhányat. (1. Kéziratos János-evangélium [etióp] – ? század; 2. Kéziratos Újszövetség [ószláv] – 18. század; 3. Gyulafehérvári psalterium [román nyelvű zsoltároskönyv] – Gyulafehérvár, 1651; 4. Biblia [örmény] – Berlin, 1858; 5. Biblia [szír] – Bécs, 1562.)

Ezek mellett egzotikus nyelvű Biblia-kiadások következnek a 20. századból. (1. [Biblia] [tibeti] – 2. kiadás – Kalkutta, 1972; 2. [Biblia] [kambodzsai (kmer)] – 2. kiadás – Hongkong, 1991; 3. Mabuting balita [tagalog nyelvű Biblia (Fülöp-szigetek)] – Manila, 1993 k.; 4. [Biblia] [kínai nyelvű] – 20. sz.; 5. La Nova Testamento [eszperantó Újszövetség] – London, 1913).

Az utolsó tárlóban a kiváló, először Nyugaton megjelent Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás különböző kiadásai láthatók. A két háború között a Szent István Társulatnál megjelent teljes Szentírás után csak a hetvenes években jelent meg újra a teljes katolikus Szentírás. Békés Gellért bencés és Dalos Patrik oratoriánus szerzetesek jóvoltából 1951-től az Újszövetségi Szentírást már mai magyar nyelven is kézbe vehette az olvasó. A kiállításon látható kiadások közül különösen is érdekes a három 1951-es „kiadás-variáns”. (1. Róma, A Külföldi Magyar Katolikus Akció Kiadása, 1951 Limburg, a Palottinusok nyomdája; 2. Róma, A Külföldi Magyar Katolikus Akció Kiadása, 1951 Limburg, a Palottinusok nyomdája – a Schoeller und Hoesch Kft. Papírgyár, Gernsbach, Baden (Németország) Persia-biblianymot papírján nyomtatva; 3. Kiadási hely és kiadó nélkül [1951] – Limburg, a Palottinusok nyomdája).

Minden érdeklődőt és látogatót szeretettel várunk Pannonhalmára!

Ásványi Ilona

EKE HÍRLEVÉL

*Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.*

V. évfolyam

2008/3. sz.

A Biblia Éve eseményei Veszprémben

Az Érseki Könyvtár saját kiállítást nem rendezett, viszont gyűjteményéből más kiállításokra több művet adott kölcsön. Így a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum kiállításaira, a Gizella Királyné (egyházmegyei) Múzeum kiállítására adott kölcsön könyveket, köztük ősnymtatványokat is. A 17. századi kötetekkel és különlegesebb nyelvű Bibliákkal az érsekség fenntartásában működő Padányi Biró Márton Gimnázium Biblia-kiállításán is megjelent az Érseki Könyvtár gyűjteménye.

Elsősorban saját anyagból, de az Érseki Könyvtárból kölcsönzött könyveket is felhasználva a Hittudományi Főiskola Könyvtára is készített egy egyszerűbb, elsősorban ismeretterjesztő jellegű vándor-kiállítást. Célja a Szentírás keletkezésének és a ma élő emberig vezető útjának bemutatása, főként illusztrációs anyagokkal: fotókkal, illusztrált kötetekkel és "közönségesebb" Bibliákkal. A kiállítás az egyik veszprémi plébános kérésére született és két-három helyszínen kerül összeállításra az őszi folyamán.

Baranya Péter

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

A Szent Pál-év kiállítása

Szegedi Hittudományi Főiskola Könyvtára

A Szegedi Hittudományi Főiskola Könyvtára lehetőségeihez mértén elkészítette, és a könyvtár folyosóján elhelyezte a Szent Pál-év alkalmából készített kiállítását.

A tabló bemutatja Pál életútját, munkásságát. Ábrázolja, hogyan vált Saulusból Paulussá: Szent István kivégzésén még a katonák köpenyét őrizte, majd a damaszkuszi úton megtért és a „pogányok apostolává” vált. Járt missziós útjait, még ha üldözték és megverték is. Munkásságához tartoznak a nevéhez köthető bibliai részek is, amelyekben tettei, cselekedetei célját fejtik ki. Bemutatjuk, hogy nevéhez milyen attribútumok köthetők, miként látták az egyes korok művészei Pált, hogyan ábrázolták, mely jellemzőjét találták kiemelendőnek. Helyet kaptak Caravaggio, Rembrandt és El Greco képei, a Falakon kívüli Szent Pál-bazilika freskórészlete és Valentin de Boulogne *Szent Pál levelet ír* című festményének képe is. Kiegészíti a tablót még egy ajánló bibliográfia, amely a könyvtárban található Szent Pállal kapcsolatos dokumentumokat tartalmazza.

Kiállításunk nem nagy, de talán hagyományteremtő.

Végezetül álljon itt a kiállítás mottója: „... felejttem, ami mögöttem van, és nekifeszülök annak, ami előttem van.” (Fil 3,13)

Kövécsh Ildikó – Punyi Ildikó

EKE HÍRLEVÉL
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

Az egyházi iskolák államosítása Magyarországon, 1948

Budapest, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola
2008. szeptember 3.

A Lénárd Ödön Alapítvány szervezésében *Az egyházi iskolák államosítása Magyarországon, 1948* címmel konferenciát tartottak szeptember 3-án a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán.

A nap Erdő Péter bíboros, prímás, esztergomi érsek és Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát köszöntőjével kezdődött. Erdő Péter nyitó beszédében abból a körlevélből idézett, amelyet elődje, Mindszenty József 1948 nyarán adott ki az iskolák államosítása kapcsán. Ez a körlevél – amelyből kiderül, hogyan értékelte a magyar egyházi vezetés a pártállam erőszakos törekvéseit – egyrészt történelmi, másrészt teológiai szempontból indokolja meg az egyházak hozzájárulását a neveléshez és az oktatáshoz. A teológiai szempont fő érvelése, hogy az emberi személy egyetlen egységes egészet alkot, nem lehet elkülönítve szemlélni a tudást, a világnézetet és az érzelmi nevelést. Ezért a keresztyén szülőnek kötelessége, hogy gyermekét ilyen szempontok szerint nevelje, és ez a nevelés antropológiai valósága folytán nem választható el az oktatás folyamatától sem. A bíboros Krisztus szavaira emlékeztetve zárta gondolatait: „Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek!” (Mt 18,19-20)¹

Erdő Péter és Várszegi Asztrik bevezető szavait követő előadások példákat sorakoztattak fel, hogyan szorultak ki az oktatásból a magyarországi keresztyén egyházak. Szabó Csaba, a Magyar Országos Levéltár főigazgató-helyettese a 20. századi diktatúrák iskolapolitikájáról beszélt. Előadásában kiemelte: úgy a nemzetiszocialista, mint a bolsevik totalitárius rendszerek egy új embertípus kinevelésére törekedtek és ezért teljesen ellenőrzésük alá vonták az oktatást. További előadások szóltak az iskolákat ért háborús pusztításokról, a pócspetri koncepciósról, mely ürügyként szolgált az iskolák államosításához. Továbbá szó volt a szerzetesrendek, illetve a protestáns egyházak által fenntartott iskolák államosításának kérdéseiről is. Egyes egyházi tisztségviselők viselkedését vizsgálták az akkori eseményekben, illetve foglalkoztak azzal, hogy milyen szerepet játszott az iskolák államosításában Ortutay Gyula kultuszminiszter.

A konferencia előadói azt is elemezték, milyen hatással volt az iskolák államosítása a magyar társadalomra. 1989-90-ben az egyházi iskolák egy része újjáéledt, de az eltelt évtizedek nem múltak el nyomtalanul. Anyagi nehézségekkel, a megfelelően képzett, elkötelezetten keresztyén tanerők hiányával, és sok esetben az emberek meg nem értésével is meg kell küzdeniük. Az előadók szerint az egyházak akkori félelmei beigazolódtak, a magyar oktatás- és nevelésügy alaposan megsínylette az egyházi iskolák államosítását.²

Zsohovszky Márta

1 Forrás: Magyar Kurír

2 Forrás: [Origo] - oktatás

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

Kulturális Örökség Napjai rendezvény a Veszprémi Érseki Könyvtárban és a Veszprémi Érseki és Főkapitányi Levéltárban

Az idei esztendőben először vett részt az Érseki Könyvtár és a Levéltár a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által évente szervezett eseményen. Az Örökség napok célja, hogy a látogatók megtekinthessenek olyan, a nagyközönség számára egyébként zárt épületeket, intézményeket, amelyek érdeklődésre tarthatnak számot.

A rendezvényre idén szeptember 20-án került sor, szombati napon. A látogatók a Könyvtár és Levéltár közös kutatótermében egy, a két intézmény által berendezett kiállításon tekinthették meg a nevezetesebb középkori okleveleket, Koller Ignác püspök pápai kinevezési bulláját, a könyvtár legrégibb kódexét, művészi díszítésű ősnymtatványát, néhány antikvát, valamint a Székesegyházi Kottatár egyik Michael Haydn kéziratát. Ezt követően a levéltár új raktárhelyiségét, valamint a könyvtár helyiségeit, majd zárásként az ún. Koller-könyvtárat és az itt ez alkalomból kiállított Ranolder-albumot tekinthették meg. Az intézmények története mellett ismertettük jelenlegi szolgáltatásainkat, elérhetőségeinket is. A nap során a több mint száz érdeklődő összesen hét vezetett sétán járhatta be a két intézmény termeit. Váratlan, kellemes meglepetésként az egyik látogató ajándékként felajánlott a könyvtár-levéltár számára egy mobilklíma berendezést. Ez a héten meg is érkezik hozzánk.

Reméljük, hogy közvetlen hozadékként a kutatók számára is növekedést tapasztalunk majd. Úgy gondoljuk, a csökkenő állami támogatások időszakában minden lehetőséget meg kell ragadni az intézmények létének és aktivitásának reprezentálásra, amelyre e rendezvény kitűnő lehetőséget nyújtott. Több esetben tapasztaltuk, hogy meglepődtek a gyűjtemények kutathatóságán és nyitottságán. Tehát a PR tevékenységünkön sokat kell még javítanunk. Kiemelendő még, hogy a városban található társintézmények közül a megyei könyvtárnál és a megyei levéltárnál is aktívabbnak bizonyultak az érsekség intézményei. Azt hiszem, a kedvező tapasztalatok további gondolkodásra kell, hogy serkentsenek minket, és a hasonló rendezvényeken való részvétel mellett saját szervezésekkel is ki kell lépniünk a nyilvánosság elé.

Baranya Péter

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

Elvárások – kihívások. Egyházi múzeumok a 21. században

Az Egyházi Múzeumok Egyesületének első konferenciája

Budapest, Evangélikus Országos Múzeum
2008. szeptember 23.

Az egyházi gyűjtemények új szakmai szervezettel gyarapodtak. Az EKE és a MELTE után megalakult az Egyházi Múzeumok Egyesülete (EME) is. Első közgyűlésükön megválasztották az egyesület tisztségviselőit. Elnök: Harmati Béla László. Alelnök: Mózessy Gergely. Titkár: Kertész Botond.

A konferencia délelőttjén a résztvevők egy-egy előadást hallhattak a katolikus, ortodox, református és evangélikus múzeumok helyzetéről Kolba Judit, Vukovits Koszta, Fogarasi Zsuzsa és Zászkaliczky Zsuzsanna előadásában.

A konferencia második részében a fenntartói és társadalmi elvárásokat fogalmazta meg Spányi Antal (megyéspüspök, Székesfehérvári Egyházmegye), Varga László (püspökhelyettes, Dunamelléki Református Egyházkerület), Pröhle Gergely (országos felügyelő, Magyarországi Evangélikus Egyház), Csepregi András (titkárságvezető, OKM Egyházi Kapcsolatok Titkársága) és Csiszér Dóra (tanácsos, OKM Közgyűjteményi Főosztály). Danyi Zoltán (irodavezető, Tourinform, Debrecen) korreferátumában a turisztikai lehetőségeket vázolta.

EKE HÍRLEVÉL
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

TÁMOP 3.2.4.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a

Társadalmi Megújulás Operatív Program

„Tudásdepó-Expressz”- A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében

c.

pályázatához

Kódszám:

TÁMOP-3.2.4/08/01

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

Alapvető cél

Ez a konstrukció a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) „A közoktatási rendszer hatékonyságának javítása, újszerű megoldások és együttműködések kialakítása” című prioritásának (fejezetének) keretében helyezkedik el. A prioritás átfogó célja az egész életen át tartó tanulás feltételeinek megteremtéseként új tanulási lehetőségek és formák elterjesztése, az oktatási és kulturális intézményrendszer közötti együttműködés új útjainak kiépítése. A prioritás kiemelt célja olyan szolgáltatások fejlesztése, amelyek elősegítik az egyenlő esélyű hozzáférést a nem formális és informális tanulás és képzés lehetőségeihez.

Jelen konstrukció, a „Tudásdepó Expressz” átfogó célja, hogy a könyvtári rendszer jobb hatásfokkal szolgálja a minőségi oktatást, a formális oktatáson kívüli képzést és tanulást, a könyvtári szolgáltatásokkal megvalósítandó olvasási és digitális kompetenciák fejlesztését. Kiemelt cél a hozzáférés területi különbségeinek a csökkentése.

A pályázati felhívás célja – a fenti célokhoz kapcsolódóan – a nyilvános közkönyvtárak, a közoktatási és felsőoktatási könyvtárak, valamint a szakkönyvtárak tanulást segítő szolgáltatásainak és adatbázisainak,

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülete

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

dokumentum- és információ-szolgáltatási rendszerének fejlesztése és összehangolása, a könyvtárak ehhez kapcsolódó humán erőforrásának fejlesztése.

A konstrukció keretében megvalósuló fejlesztések szervesen illeszkednek a hazai könyvtári rendszer általános fejlesztési stratégiájához. Kifejezésre juttatják, hogy az Országos Dokumentum-ellátási Rendszernek a következő években még fontosabb szerepet kell játszania a könyvtárak szolgáltatási rendszerében. A könyvtárközi szolgáltatás szerepe továbbra is megmarad, formája azonban átalakul: az eredeti dokumentumok (könyvek, folyóiratok, hangzó anyagok) megküldése háttérbe szorul az elektronikus dokumentumküldő szolgáltatások mellett. Bár a dokumentumok elektronikus úton történő továbbításának technikai feltételei már létrejötték, egyelőre nem létezik egységes modell a szerzői jog által védett dokumentumok hatékony, a könyvtárhasználók kényelmi szempontjait is kielégítő szolgáltatására.

Javítani szükséges az egyes könyvtárak helyi és térségi igényeket kielégítő szolgáltatásainak minőségét és hatékonyságát. Nagy hangsúlyt kap új lakossági rétegek bevonása, az olvasók egyes csoportjait megcélzó, olvasási és digitális kompetenciákat támogató programok, valamint az otthonról is elérhető web-alapú szolgáltatások fejlesztése.

Az egyik kiemelt célcsoport a gyermek- és ifjúsági korosztály, akiket a könyvtárak a korai szocializáció és az iskoláskor alatti nevelés és képzés támogatásával segítenek. A másik kiemelt célcsoport a leszakadó térségek felnőtt népessége, akik számára a kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a társadalmi felzárkózás lehetőségéhez segít hozzá, teremti meg.

A fenti tevékenységek kialakítása és hosszú távú működtetése azonban csak jól képzett, a legkorszerűbb kompetenciák – beleértve az idegen nyelvű adatbázisok, folyóirat-katalógusok és könyvtári rendszerek használatához szükséges felhasználói szintű idegennyelv-ismeretet is - birtokában lévő könyvtári és információs szakemberek által történhet.

A tanulást segítő virtuális könyvtári szolgáltatások fejlesztése kétféle típusú tevékenység támogatásával történik:

- A helyi igények hatékonyabb kielégítését célzó szolgáltatás-fejlesztés
- Országos könyvtári szolgáltatások rendszerének fejlesztése.

Rendelkezésre álló forrás

A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 2 013 344 352 forint, melynek legfeljebb 22,74 %-a (de maximum 457 834 505 Ft) használható fel a Közép-Magyarországi régióban megvalósuló projektekre.

Jelen kiírás forrását az Európai Szociális Alap és a Magyar Köztársaság költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

A. Pályázók köre

A jelen pályázati kiírás keretében pályázhatnak könyvtárak (nyilvános és nem nyilvános könyvtárak), valamint könyvtári tevékenységet folytató szervezetek önállóan vagy konzorciumban. Amennyiben a könyvtár nem önálló jogi személy és/vagy nem önállóan gazdálkodó szervezet, illetve egyéb okokból önállóan nem pályázhat, a pályázatot a fenntartó is benyújthatja.

Jogi forma

Pályázók köre a KSH gazdálkodási formakódok szerint:

312. Központilag felügyelt költségvetési szerv	321 Helyi önkormányzati végrehajtó költségvetési szerv
322 Helyi önkormányzat által felügyelt költségvetési szerv	323 Helyi kisebbségi önkormányzati végrehajtó költségvetési szerv
324 Helyi kisebbségi önkormányzat által felügyelt költségvetési szerv	342 Köztisztviselői által felügyelt költségvetési szerv
352 Országos kisebbségi önkormányzat által felügyelt költségvetési szerv	529 Egyéb egyesület
549 Egyéb köztisztviselő	551 Egyház

EKE HÍRLEVELE
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

552 Önálló egyházi intézmény	553 Egyház önálló szervezete
559 Egyéb egyházi szervezet	569 Egyéb alapítvány
571 Közhasznú társaság	599 Egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet

A konzorciummal szemben támasztott feltételek:

Konzorciumi formában történő pályázáshoz konzorciumi együttműködési megállapodást kell kötni az útmutató mellékletét képező megállapodás minta (13. számú melléklet) alapján. **A konzorcium maximum 8 tagból állhat, beleértve a konzorciumvezetőt is.**

Egy pályázó jelen kiírás keretében egy pályázatot nyújthat be önállóan vagy konzorciumi tagként. Különösen indokolt esetben egy további konzorciumban is részt vehet, de egy pályázó ugyanazon tevékenységre csak egyszer pályázhat, továbbá konzorciumvezető is csak egyetlen projektben lehet.

Méret

Jelen pályázati kiírás esetében nem releváns.

B. pályázat tartalma

Támogatható tevékenységek köre

A könyvtárhasználók igényeinek hatékonyabb kielégítését célzó szolgáltatás-fejlesztés:

- az egyes területi (pl. megyei, kistérségi) és szakterületi szinteken az egységes országos leőhely-nyilvántartás elveihez igazodó könyvtári elektronikus katalógusok, adatbázisok kialakítása, fejlesztése;
 - interaktív könyvtári honlapok, portálok kialakítása a tanulási szükségleteknek és a különböző felhasználói csoportok igényeinek megfelelően;
 - az olvasáskultúra fejlesztését, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését, új társadalmi csoportok bevonását célzó helyi programok, kampányok kialakítása illetve lebonyolítása, különös tekintettel az iskoláskorúakra, a hátrányos helyzetűekre;
 - a pályázati konstrukcióban megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos szaktudás fejlesztése, legalább egy fő könyvtári munkatárs részvételének biztosítása útján a vonatkozó könyvtárszakmai akkreditált továbbképzéseken, illetve az Országos Képzési Jegyzéken szereplő könyvtárszakmai képzéseken;¹
 - távoli elérésű, esetenként 24 órán keresztül elérhető könyvtári online szolgáltatások megvalósítása (pl. beiratkozás, dokumentumkölcsönzés, kölcsönzés meghosszabbítása, hozzáférés előfizetési dokumentumokhoz stb.);
 - a kulturális és közhasznú tartalmak hozzáférhetővé tétele a könyvtári honlapon;
 - helytörténeti és helyismereti információk hozzáférhetővé tétele a könyvtári honlapon;
 - a szolgáltatások igénybe vételét, hatékonyságát mérő minőségfejlesztési és minőségbiztosítási módszerek kidolgozása, illetve az alkalmazásukhoz szükséges intézményi, szervezeti feltételek megteremtése, például a könyvtári minőségfejlesztés program keretében kidolgozott teljesítmény-mutatókkal;
 - a könyvtárhasználatra irányuló – kizárólag a könyvtárakban megvalósuló – digitális és információkeresési készségeket fejlesztő helyszíni és online programok;
- a projekt keretében megvalósítandó képzésekhez az intézményi felnőttképzési akkreditációs folyamat lefolytatása, az intézményi akkreditáció megszerzése;

¹ A nem szakmai célú képzéseken való részvétel a TÁMOP 3.2.3-as konstrukció A) komponense keretében támogatható.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

- képzések lebonyolítása a könyvtárosok jogszabályban előírt hétévenkénti továbbképzésében részt vevő könyvtárak, illetve az Országos Képzési Jegyzéken szereplő könyvtárszakmai képzésekben részt vevő könyvtárak által;
- Könyvtári munkatársak számára a pályázati konstrukcióban megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos, indokolt idegennyelvi tanfolyamok szervezése, illetve a tanfolyamokon való részvétel biztosítása (min 120 óra/fő/képzés);
- Könyvtári munkatársak számára a nemzetközi információ-források szolgáltatása érdekében könyvtári szaknyelvi képzések szervezése, illetve a tanfolyamokon való részvétel biztosítása (min. 60 óra/fő/képzés)

Országos elektronikus szolgáltatások bővítése, tökéletesítése illetve fejlesztése:

- Az országos dokumentum-ellátási rendszer (ODR) fejlesztése, bővítése;

Az ODR teljes funkcióinak kiépítése, a MOKKÁ-val történő egyesítéshez szükséges példányadatbázis létrehozása, új ODR portál létrehozása, kérésindító felületek létrehozása könyvtárak és olvasók számára, az elektronikus dokumentumszolgáltatás fejlesztése, archiválási rendszer létrehozása a könyvtárközi tranzakciókban elektronikusan küldött dokumentumok számára, könyvtárnyilvántartó rendszer létrehozása stb.

- Az országos közös katalogizálás rendszerének fejlesztése;

A MOKKA szolgáltató könyvtári körének bővítése, ehhez megfelelő adatbetöltő protokoll kidolgozása; a dokumentumok tartalmi kereshetőségét biztosító szoftverfejlesztés; a rekordok csoportos átemelését lehetővé tevő exportáló felület kialakítása; adatforgalmi és használati statisztikai monitoring rendszer kiépítése stb.

- A különböző országos könyvtári adatbázisok közös keresőrendszerének kialakítása;

A különböző országos könyvtári adatbázisok (többek között a Nemzeti Periodika Adatbázis (NPA), a Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékeinek Kereshető Adatbázisa (MATARKA), a Humántudományi Tanulmányok és Cikkek adatbázisa (HUMANUS) stb. egy közös felületen történő kereshetőségének biztosítását célzó szoftverfejlesztés stb.

- Országos dokumentumküldő rendszer koncepciójának kialakítása a szerzői jog által védett tartalmak elektronikus formában történő szolgáltatására;

Olyan dokumentumküldő rendszer koncepciójának kidolgozása, amely a szerzői jog által védett tartalmakat térítéses formában bocsátja a felhasználók rendelkezésére.

- Országos olvasás népszerűsítő és – fejlesztő kampány elsősorban iskolások, nem olvasó felnőttek, illetve hátrányos helyzetűek számára.

Kötelezően megvalósítandó tevékenységek

Minden pályázó - konzorciumi pályázat esetén minden egyes konzorciumi tag – által kötelezően megvalósítandóak az alábbi tevékenységek.

a) A könyvtárhasználók igényeinek hatékonyabb kielégítését célzó szolgáltatás-fejlesztés:

- az egyes területi (pl. megyei, kistérségi) és szakterületi szinteken az egységes országos lelőhelynyilvántartás elveihez igazodó könyvtári elektronikus katalógusok, adatbázisok kialakítása, fejlesztése;
- interaktív könyvtári honlapok, portálok kialakítása a tanulási szükségleteknek és a különböző felhasználói csoportok igényeinek megfelelően;

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

- az olvasáskultúra fejlesztését, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését, új társadalmi csoportok bevonását célzó helyi programok, kampányok kialakítása, illetve lebonyolítása, különös tekintettel az iskoláskorúakra, a hátrányos helyzetűekre;
- a pályázati konstrukcióban megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos szaktudás fejlesztése, legalább egy fő könyvtári munkatárs részvételének biztosítása útján a vonatkozó könyvtárszakmai akkreditált továbbképzéseken, illetve az Országos Képzési Jegyzéken szereplő könyvtárszakmai képzéseken.¹

b) Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása

A projektgazda a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. A tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó követelményeket a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (www.nfu.hu) honlapjáról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei” című dokumentum, valamint az „Arculati Kézikönyv” tartalmazza.

A projektgazda a projekt megvalósítása során a fentiekben hivatkozott „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei” című dokumentumban szereplő III. számú kommunikációs csomagot köteles megvalósítani, valamint a fentiekben hivatkozott „Arculati Kézikönyvben” szereplő „C” típusú tájékoztatási táblát a projekt megvalósítása alatt jól látható helyen köteles elhelyezni, majd azt a projektzárást követően fenntartani a megvalósítás helyszínén/helyszínein.

Nem támogatható tevékenységek köre

Jelen pályázat keretében nem támogathatóak:

- a korszerű szolgáltatások kialakításához és igénybeviteléhez szükséges bútorok és technikai eszközök beszerzésén túl egyéb infrastrukturális beruházások, különösen építés, illetve IKT eszközök beszerzése;
- a szinten tartó és helyettesítő beruházások, karbantartás. (Szinten tartó és helyettesítő beruházásnak minősül: Tárgyi eszközökbe vagy immateriális javakba történő beruházás, amely nem jár új létesítmény felállításával, nem jár meglévő létesítmény bővítésével, egy létesítmény szolgáltatásainak bővítésével; illetve olyan eszközök beszerzése, amely a kedvezményezett által már használt tárgyi eszközt, immateriális jószágot váltja ki anélkül, hogy a kiváltás a nyújtott szolgáltatás alapvető változását eredményezné);
- könyvtári munkatársak nem könyvtárszakmai képzése, kivéve a C1.2. pontban megfogalmazottakat;
- kulturális fesztiválok, falunapok, faluünnep megrendezése;
- olyan könyvtári elektronikus katalógusok, adatbázisok fejlesztése, melyek nem igazodnak az egységes országos katalogizálás és lelőhely-nyilvántartás elveihez;
- könyvtári intézmények működtetése, fenntartása;
- könyvtári állománygyarapítás;
- kulturális örökségi értékek (pl. könyvtárban őrzött dokumentumok) digitalizálása;
- a nem ODR könyvtárak számára a választható tevékenységekből a C1.2 a) pontban felsorolt tevékenységek.

Projekt területi korlátozása

A projektek Magyarország területén valósíthatók meg.

C. Pénzügyi feltételek és állami támogatások

Támogatás formája

A pályázó működési támogatásnak nem minősülő, visszafizetési kötelezettség nélküli juttatásban (a továbbiakban: vissza nem térítendő támogatás) részesül.

¹ A nem szakmai célú képzéseken való részvétel a TÁMOP 3.2.3-as konstrukció A) komponense keretében támogatható.

EKE HÍRLEVÉL
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

Támogatás mértéke

A projekt elszámolható összes költségének 100 %-a.

Támogatás összege

A jelen pályázat keretében elnyerhető támogatás mértéke:

- Kizárólag C1.1 és C1.2 b) tevékenységcsoportokba tartozó tevékenységek megvalósítása esetén: minimum 10 millió Ft, maximum 100 millió forint;

Amennyiben a pályázó C1.2 a) tevékenységcsoportba tartozó tevékenységeket is megvalósít: minimum 10 millió forint, maximum 250 millió forint.

D. Kiválasztási kritériumok

A támogatásban részesülő projektek kiválasztása a jelen Pályázati útmutató vonatkozó pontjaiban foglalt kritériumok alapján történik.

A kiválasztás során használt kiválasztási kritériumok fő kategóriái:

1. Befogadási kritériumok
2. Tartalmi értékelési kritériumok

E. Adminisztratív információk

A pályázatok benyújtásának módja, helye és határideje

A pályázat magyar nyelven, kizárólag a pályázati adatlapon, elektronikusan és papír alapon nyújtható be. A projekt adatlap sem tartalmában, sem alakjában nem változtatható. Kézzel írott pályázatok feldolgozására nincs lehetőség. A projekt adatlap kitöltése kizárólag a HEP IH által rendszeresített kitöltő program alkalmazásával történhet. A kitöltő program letölthető a www.nfu.hu honlapról.

A pályázatot **papír alapon 3 példányban** (1 eredeti és 2 másolat), valamint **további 2 elektronikus példányban** (kizárólag CD/DVD lemezen), zárt csomagolásban, ajánlott küldeményként vagy gyorspostai szállítási igénybevételével a következő címre kell beküldeni:

Társadalmi Megújulás Operatív Program
Kódszám: TAMOP-3.2.4/08/01
Közreműködő Szervezet: OKM Támogatáskezelő
1055 Budapest, Bihari János u. 5.

Az elektronikus formában beadott adatlap, illetve a projekt adatlap nyomtatott példányának minden oldala ugyanazt a kitöltő program által generált vonalkódot és azonosító számsort kell, hogy tartalmazza. Kérjük, hogy az adatlap elektronikus beadásához az **.xdát kiterjesztésű** fájlt használja!

Kérjük, hogy a CD/DVD lemez tokján jól láthatóan tüntesse fel a Pályázati felhívás kódszámát (**TAMOP-3.2.4/08/01**), a pályázó nevét és címét. Kérjük, ellenőrizze a kitöltött adatokat, illetve győződjék meg a kitöltés sikerességéről, az adathordozó épségéről!

A nyomtatott és elektronikus formában benyújtott projekt adatlapban és a csatolt mellékletekben található eltérés esetén a nyomtatott és cégszerűen aláírt példány tekintendő hitelesnek, azzal, hogy a nyomtatott és az elektronikus formájú projekt adatlap, és a csatolt mellékletek megegyezőségéről a pályázó köteles gondoskodni.

A pályázatok benyújtása **2008. október 30-tól 2008. december 31-ig** lehetséges. A pályázatok elbírálása a benyújtási határidőt követően egyszeri alkalommal történik.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

V. évfolyam

2008/3. sz.

A pályázati kiírással kapcsolatos további dokumentumok a <http://www.nfu.hu/> honlapról tölthetők le. További felvilágosítás a 06 40 638 638 számon, a <http://www.nfu.hu/> honlapon, illetve írásban az nfu@meh.hu vagy az info@okmt.hu e-mail címen kapható.

A pályázati felhívás elválaszthatatlan része a részletes pályázati útmutató, valamint a pályázati adatlap és kitöltési útmutató, amelyek együtt tartalmazzák a pályázathoz szükséges összes feltételt.

Kérjük az EKE valamennyi könyvtárát és könyvtárosát, hogy az EKE-Hírlevél számára szíveskedjék tudósításokat küldeni a Biblia Évével kapcsolatos rendezvényekről vagy más, helyi és országos eseményekről.

Címünk:

gszabo@silver.drk.hu

vagy

gabriella.hubert@lutheran.hu.